

Biografies d'autors citats

Allen, John Henry (1854-1925)

Va ser professor de dermatologia i miasmes a la Facultat de Medicina Hering de Chicago, Illinois. Autor de *Diseases and therapeutic of the skin* i de l'obra en dos volums *The chronic miasms, psora, pseudo-psora and sycosis*, va ser un dels homeòpates que més va destacar en el desenvolupament de la teoria dels miasmes. Va aportar la descripció del miasma tuberculínic o pseudopsora.

Cal no confondre'l amb dos homeòpates amb el mateix cognom i sense relació familiar:

Allen, Henry Clay (1837-1909). Canadenc i professor de l'anterior. Autor de l'obra *Materia medica of nosodes*, va ser el primer que va experimentar amb el nosode *Luesinum*.

Allen, Timothy Field (1837-1902). Nascut a Westminster, Vermont, és conegut especialment per la seva obra de compilació monumental en dotze volums *The encyclopaedia of pure materia medica*.

Avogadro, Amedeo (1776-1856)

Eclesiàstic, físic i matemàtic nascut a Torí. L'any 1811 va establir el nombre que porta el seu nom, que és citat sovint amb relació a l'homeopatia perquè suposa el límit més enllà del qual la possibilitat de trobar cap molècula de qualsevol substància en un preparat és mínima. Els medicaments homeopàtics amb un grau de dinamització superior a 23D, o al seu equivalent aproximadament de l'escala centesimal 12C, superen el nombre d'Avogadro.

Bach, Edward (1886-1936)

Nascut a Moseley, Birmingham, era el fill petit d'una família originària de Gal·les. Va seguir estudis a la Facultat de Medicina de Birmingham i es va llicenciar l'any 1912. El 1914 va obtenir un diploma en salut pública i va iniciar-se en la professió mèdica, combinant l'assistència en un consultori privat amb la feina de bacteriòleg en un hospital de Londres. Insatisfet amb els tractaments ortodoxos de l'època i les recurrències en les malalties cròniques, va voler iniciar un nou camp d'investigació. Els seus treballs el van portar a relacionar toxèmia intestinal amb malaltia crònica. Va constatar que certs bacteris residents habituals dels intes-

Biografies d'autors citats

tins es trobaven incrementats en els casos de malaltia crònica. Per això va tenir la idea de preparar vacunes a partir dels bacteris implicats, amb uns resultats esperançadors, però no del tot satisfactoris. Poc després de la Primera Guerra Mundial va entrar a treballar com a bacteriòleg a l'Hospital Homeopàtic de Londres, lloc on va tenir l'oportunitat de conèixer les idees de Hahnemann. Va ser llavors, a partir del 1920, que va decidir preparar les seves vacunes segons els mètodes d'elaboració de la farmacopea homeopàtica. Aquests preparats, coneguts també com els *nosodes intestinals de Bach*, comprenen fins a set remeis diferents: *Dysentirae Co*, *E. coli*, *Faecalis*, *Froteus*, *Gaertner*, *Morgan* i *Mutabile*. Els remeis, en ser administrats oralment, evitaven les molèsties derivades de la via injectable. Tot i els bons resultats obtinguts, va adonar-se que amb aquests nosodes només tractava alguns tipus de malaltia crònica. Va decidir investigar en el camp de les plantes perquè intuïa que, pel fet de ser formes més pures que els bacteris, permetrien arribar a altres nivells de curació. El 1929, quan tenia quaranta-tres anys, va prendre una decisió dràstica: clausurar el seu consultori de Londres i interrompre els seus treballs al laboratori per dirigir-se a Gal·les, on del 1930 al 1934 va donar cos al seu sistema terapèutic dels trenta-vuit remeis florals, cadascun dels quals és indicat per a una emoció o estat mental particular. Es diu que Bach localitzava i descrivia els efectes curatius de les flors a partir de la seva sensibilitat perceptiva àmpliament desenvolupada, i, per tant, no va dur a terme cap experimentació patogenètica clàssica dels seus remeis. Mantenia que la seva prescripció s'havia de basar en la personalitat del pacient, més que no pas en la malaltia present.

Bernard, Henry (1895-1980)

Homeòpata francès que va viure i exercir professionalment a la ciutat de Bergerac (Perigord) i que fou el primer president de la Societat Mèdica Homeopàtica de l'Aquitània. Favorable al procediment del drenatge i estudis de les tipologies, seguint les idees dels tipus constitucionals proposades per A. Nebel va establir el tipus constitucional sulfúric.

Boenninghausen, Clemens Maria Franz Baron von (1785-1864)

Nascut a Holanda, però en una família originària de Westfàlia, va simultaniejar a la Universitat de Groningen estudis de dret, història natural i medicina. Finalment es va doctorar com a jurista i va exercir com a advocat, al mateix temps que aprofundia els seus coneixements de botànica i publicava diverses obres sobre el tema. A l'edat de quaranta-dos anys, va ser tractat amb èxit d'una greu tuberculosi mitjançant l'homeopatia i va esdevenir-ne un seguidor fervent. Va ser un dels deixebles preferits de S. Hahnemann, el qual li va encarregar l'elaboració i publicació d'un repertori que ha estat considerat el primer repertori intel·ligible donat a conèixer, ja que l'obra predecessora de Hahnemann era pensada per a ús personal i per tant difícilment accessible. Aquesta obra fonamental ha servit com a referent en l'elaboració d'altres repertoris. Va ser ampliat i revisat posteriorment per l'homeòpata americà C. Boger (1861-1935), entre el 1933 i el 1935, amb el títol de *Boenninghausen's characteristics and repertory*, obra que manté una privilegiada vigència. Va escriure diversos assaigs i llibres sobre l'homeopatia i es va convertir en un clínic de prestigi reconegut; entre d'altres, va curar d'un greu dèficit visual el segon dels seus dos fills, Friederich (1828-1910), el qual, a imitació del seu pare, després d'aquest fet va deixar d'exercir com a advocat per estudiar medicina i, després de doctorar-se, dedicar-se a l'homeopatia.

Burnett, James Compton (1840-1901)

Va néixer a la població de Redlynch, propera a Salisbury. Va iniciar estudis de medicina a Viena el 1865 i es va llicenciar el 1869. Va continuar la seva formació a la Facultat de Medicina de Glasgow, on va obtenir el doctorat l'any 1876. La seva habilitat per a exposar els principis i l'eficàcia clínica de l'homeopatia va estimular l'interès de molts metges per aquest sistema. Considerat un prescriptor "organotròpic" i un seguidor de les teories de J. G. Rademacher i de Paracels, va fer un ús molt ampli dels nosodes i sarcodes i és responsable de la introducció de *Bacillinum*, nosode elaborat a partir de teixits pulmonars tuberculosos. Va ser un clínic de primer ordre i va assolir una gran experiència i bons resultats en el tractament de malalties greus i complexes. Creador del concepte de *vaccinosi*, com un tipus de malaltia induïda per la vacunació, va ser el primer que en va estudiar els efectes de manera sistemàtica. Entre les seves obres convé destacar: *Enlarged tonsils cured by medicines*, *Curability of tumours by medicines*, *Ringworm: its constitutional nature and cure*, *Fifty reasons for being a homeopath*, *Tumours of the breast* i *Vaccinosi*.

Candegabe, Marcelo (1950)

Homeòpata contemporani argentí, fill del també homeòpata Eugenio Candegabe, és director de l'Escola Mèdica Homeopàtica Argentina Tomás Pablo Paschero i professor titular de la seva càtedra de doctrina mèdica homeopàtica. És autor, entre altres obres, del llibre *Aproximación al método práctico y preciso de la homeopatía pura*, escrit amb la col·laboració d'Hugo C. Carrara, en què a partir dels principis de l'homeopatia clàssica intenta sistematitzar el procés de l'anamnesi homeopàtica i de l'anàlisi del cas per a arribar a uns resultats homogenis i predictibles en l'elecció del remei i evitar, per tant, prescripcions de remeis diferents per a casos similars.

Clarke, John Henry (1853-1931)

Eminent homeòpata britànic format a Edimburg. Metge consultor de l'Hospital Homeopàtic de Londres i editor de la revista *Homoeopathic World* durant vint anys. Prolífic escriptor, va fer contribucions importants en el camp de la literatura homeopàtica, entre les quals destaca per sobre de totes el seu *Dictionary of practical materia medica* en tres volums, una obra de referència durant més de cent anys. Clarke va dedicar més de setze anys a compilar tot el coneixement disponible sobre medicaments homeopàtics, tasca en la qual va ajudar-lo Robert Cooper, que posseïa un extens i prodigiós coneixement de remeis homeopàtics inusuals. En cada medicament consten les diferents denominacions, l'origen de la primera matèria, les descripcions personals dels experimentadors i un resum de les patogènesis, les indicacions clíniques, els temperaments, els símptomes clau i característics, les modalitats, les sensacions, les causalitats, l'organotropisme i la relació existent amb altres medicaments. L'obra *The prescriber*, associada a un assaig de "com exercir l'homeopatia", ha estat un dels llibres amb què milers d'homeòpates han iniciat la seva formació en aquest camp. Finalment convé destacar també *A clinical repertory to the dictionary of materia medica*, obra pensada específicament per a facilitar la recerca del simil·limum en la seva extensa matèria mèdica. Clarke forma part del grup d'homeòpates que van experimentar amb nosodes, com ara Swan, Fincke, Burnett, Hering, Stearns, Wheeler, Bach, Paterson i Grimmer. És considerat l'introducció dels nosodes següents dintre de la matèria mèdica: *Bacillinum*, *Carcinosinum*, *Pythisterinum*, *Morbillinum*, *Parotidinum*, *Scarlatinum* i *Scirrhinum*.

Galè, Claudi (129-199)

Nascut a Pèrgam, a l'Àsia Menor, va estudiar medicina, matemàtiques i filosofia a Pèrgam, Esmirna, Corint i Alexandria. Va residir a Roma i a Pèrgam, on va ensenyar i practicar aquestes matèries, i va treballar a la cort imperial de Marc Aureli (121-180), Còmode (162-192) i Septimi Sever (145-211). Va fer estudis anatòmics, especialment ossis, sobre animals i els va referir a l'home, per la qual cosa contenen inexactituds. En fisiologia va observar la secreció urinària dels ronyons, i es considera el fundador de la fisiologia experimental. Seguidor de les idees d'Hipòcrates, de qui va admetre la teoria dels humors, hi va incorporar, però, idees d'uns altres sistemes. Els seus tractats van ser, durant molt de temps, els textos fonamentals de l'ensenyament mèdic. Les idees de Galè sobre l'ànima i l'ésser suprem van ser molt apreciades pels teòlegs de l'edat mitjana. Hom li atribueix haver rescatat d'Hipòcrates el principi terapèutic reflectit en la locució llatina *contraria contrariis curantur*, que s'ha incorporat a la medicina convencional, on té un ús molt destacat. En canvi, sembla que va ignorar el principi de la similitud, també atribuït originàriament a Hipòcrates.

Gibson Miller, Robert (1888-1977)

Metge i homeòpata originari de Glasgow, que va morir a l'edat de vuitanta-nou anys després d'haver-se retirat a la ciutat de Toronto, al Canadà. Destaca, entre altres coses, per ser l'autor de la compilació d'un manual de referència de quaranta-quatre pàgines titulat *Relationship of remedies with approximate duration of action*.

Glauber, Johan Rudolf (1604-1670)

Químic i alquimista alemany. Va fundar un laboratori a Amsterdam, on va adquirir un gran renom pels seus treballs sobre la destil·lació. És considerat el precursor, conjuntament amb Paracels, del mètode de preparació de tintures anomenat *espagíria*. Aquest mètode queda reflectit en la seva obra *Pharmacopoeia spagyrica*.

Granier, Michel (1817-1898)

Nascut prop de Nimes, l'any 1848 va aconseguir el doctorat en medicina a la Facultat de Medicina de Montpeller. Va exercir durant vint-i-vuit anys a la ciutat de Nimes. De les seves publicacions destaca *Homeoléxique. Dictionnaire de médecine selon l'école d'homéopathie*. És una obra en dos volums que recull vocabulari específic de l'homeopatia i termes de medicina en general, amb les definicions corresponents i la descripció dels efectes de diversos medicaments, inclosa una síntesi de totes les patogènesis de Hahnemann i de les patogènesis brasileres de l'època, a més d'entrades relacionades amb malalties infantils i malalties ginecològiques. L'autor proposa termes nous, com ara *homeodot* i *diadot*, d'un relatiu èxit d'utilització, que enriqueixen la varietat i l'especificitat del vocabulari homeopàtic.

Hahnemann, Christian Friederich Samuel (1755-1843)

Nascut a Meissen, Saxònia, va rebre una educació precoç i excel·lent a càrrec del seu pare, pintor de porcellanes, que als cinc anys li donava a conèixer escrits de Rousseau. Als dotze li van encarregar de fer classes de grec als seus com-

panyes d'escola. Sembla que, amb el temps, a més a més va arribar a tenir un bon coneixement de l'anglès, el francès, l'italià, l'hebreu i l'àrab. Va prosseguir estudis a la ciutat de Leipzig, gràcies a un donatiu del seu mestre d'escola, que va entreveure el seu gran potencial intel·lectual. Va estudiar medicina a les universitats de Leipzig i Viena i el 1779 es va llicenciar a la Universitat d'Erlangen (Baviera), on, dos anys més tard, va obtenir el títol de doctor. Hahnemann es va casar dues vegades; del primer matrimoni va tenir onze fills i en el segon va adoptar una filla. Va practicar la medicina durant deu anys, durant els quals va canviar de residència diverses vegades, però, decebut pels mètodes terapèutics de l'època, va reduir la seva activitat en aquest camp i es va dedicar a la traducció. L'any 1790, quan traduïa un tractat de matèria mèdica de Cullen, va trobar poc consistent l'argumentació sobre l'acció farmacodinàmica de l'escorça del Perú, de la qual s'extreu la quinina, i va decidir experimentar-ne els efectes ell mateix. Durant l'experimentació amb la quinina, va patir febres terçanes semblants a les que es presenten en la malària. Va pensar, doncs, que la quinina, que reproduïa un quadre de malària quan s'experimenta en un subjecte sa, podia tenir una utilitat terapèutica en un malalt afectat de malària. Aquesta experiència li va fer prendre consciència del valor del principi natural de similitud, que ja havia estat intuït i enunciat per Hipòcrates i els metges de l'Escola de Cos, però que estava mancat del suport d'una experimentació i d'una comprovació clínica sistemàtiques, que Hahnemann s'encarregaria de desenvolupar. Alguns anys després, el 1796, convençut de la veracitat i transcendència d'aquest principi, va decidir donar-lo a conèixer en un escrit aparegut en una revista mèdica sota el títol "Assaig d'un nou principi per a la comprovació de les propietats curatives dels remeis". Per això, aquesta data és la que s'acostuma a considerar com la del naixement de l'homeopatia. A partir d'aquest moment i fins a la seva mort, ocorreguda a París el 2 de juliol de 1843, va mantenir enceses polèmiques amb els qui desaprovaven les seves idees.

Algunes de les molt diverses contribucions de Hahnemann, a més d'haver fundat l'homeopatia i haver-ne establert els principis fonamentals, han estat les següents:

- Va ser el precursor de la farmacologia experimental, ja que va ser el primer metge que va preparar medicaments d'una forma especialitzada, en va comprovar els efectes en humans sans i va determinar la manera d'actuar per guarir les malalties. Abans de Hahnemann, els remeis es prescrivien basant-se en indicacions especulatives o en la categoria d'una autoritat mèdica, sense fer-ne una verificació experimental.
- Va descobrir les propietats curatives de substàncies considerades inertes, com ara la sal, la sílice, el carbó vegetal, el licopodi, el platí, modificades per mitjà de la dinamització. També la dinamització va suposar l'aportació d'un procediment per a convertir les substàncies insolubles en solubles en aigua i alcohol. Així mateix, va utilitzar substàncies tòxiques, com ara l'arsènic o el verí de serpents, amb finalitats terapèutiques.
- Va descobrir el mecanisme d'acció peculiar dels medicaments en experimentadors i pacients, manifestat en l'acció inicial i la secundària, amb totes les implicacions que suposa aquesta troballa.
- Va exposar les causes de les malalties cròniques i la manera de tractar-les, i va destacar el paper fonamental dels miasmes o infeccions en la seva propagació.
- Es va anticipar al seu temps en diversos aspectes terapèutics, considerats moderns molts anys després. En aquest sentit, va qüestionar el tractament dels

Biografies d'autors citats

malalts mentals per cruel i perjudicial i va proposar formes més humanes i eficaces, que li van permetre de recuperar molts d'aquests malalts, la qual cosa li va donar gran renom. Va assenyalar la manca d'higiene com un factor que contribuïa a la propagació de les malalties. Va emfasitzar la importància de l'al·letament, la dieta, el repòs i l'aïllament dels pacients durant les epidèmies.

Entre les seves obres més destacades cal esmentar:

- *Fragmenta de viribus medicamentorum positivis* (1805), en què exposa els detalls de l'experimentació patogenètica de vint-i-set medicaments.
- *Erfahrungsmedizin* ('La medicina de l'experiència'; 1805), en què preconitza la necessitat de sistematitzar la investigació dels medicaments en persones sanes.
- *Organon der rationellen Heilkunde* ('Òrganon de l'art de curar'; 1810), la seva obra fonamental, en què exposa els principis i la pràctica de l'homeopatia, així com la manera d'elaborar els medicaments. Va publicar-ne cinc edicions més, la darrera de les quals, escrita l'any 1842, inclou els procediments d'elaboració de medicaments amb l'escala Q i la seva aplicació clínica.
- *Reine Arzneimittellehre* ('Matèria mèdica pura'; 1821), obra escrita, en sis volums, entre els anys 1811 i 1821.
- *Die chronischen Krankheiten* ('Tractat de les malalties cròniques'; 1828), en què explora les causes subjacents de les malalties cròniques, que veia arrelades en tres tipus de discràsies que va anomenar *psora*, *sicosis* i *sifilis*.

Hering, Constantin (1800-1880)

Nascut l'1 de gener de 1800 a Oschatz, població pertanyent a la regió de Saxònia. Va començar a estudiar medicina a la Universitat de Dresden l'any 1820. En aquella època era l'assistent del Dr. Robi, un actiu antagonista de l'homeopatia. Quan aquest va rebre l'encàrrec de publicar un llibre en contra de "l'heretgia homeopàtica" en general i de Hahnemann en particular, va declinar l'ofertament i el va traslladar al seu alumne i assistent. Hering va voler experimentar pel seu compte els efectes dels medicaments homeopàtics i va dur a terme investigacions pràctiques, a fi de reunir material per al seu llibre. Un cop finalitzada la recerca, el seu punt de vista havia canviat totalment i es va declarar un decidit defensor de l'homeopatia. Va haver de marxar de Leipzig per l'animositat dels seus professors i va completar els estudis de medicina a la Universitat de Würzburg (Baviera) l'any 1826. De tornada a Dresden, va exercir com a metge de família i professor de ciències de l'Institut d'Educació Blochmann. Aquesta institució el va enviar en una expedició de recerca botànica i zoològica al Surinam, on va viure més de cinc anys (1827-1833). Com a membre d'una associació científica, se li va prohibir que publicés articles sobre l'homeopatia. Al cap de poc temps va decidir renunciar al seu treball en l'associació i va esdevenir el metge assistent del governador del Surinam a la capital, Paramaribo, tasca que va combinar amb una febril activitat d'experimentació patogenètica. D'aquella època data l'experimentació de *Lachesis mutus*, un tipus de serp de cascavell que ell mateix es va encarregar de capturar. A conseqüència de l'autoexperimentació va patir una paràlisi del braç esquerre per a la resta de la vida. Va retornar a Saxònia per un curt període de temps, perquè ben aviat es va instal·lar a Filadèlfia. De l'any 1835 al 1838 va escriure *Domestic physician*, una obra en dos volums de la qual actualment s'han fet vint-i-nou edicions. L'any 1844 es va crear l'Institut Americà d'Homeopatia, i en va ser el primer president. També va ser el primer a utilitzar la nitroglicerina com a remei, conegut com a *Gloninum* en la

nomenclatura homeopàtica, trenta anys abans que la fes servir la medicina convencional. El 1865 va publicar els principis que regeixen la direcció dels símptomes en un procés curatiu adequat, coneguts també com la *Llei de Hering*. Irònicament, ell, que havia estat el descobridor d'un remei que molts anys després la medicina convencional indicaria en dosis ponderables per a angines de pit, va morir d'un atac de cor, a l'edat de vuitanta anys, quan tornava d'atendre un pacient a domicili. A part de l'obra esmentada, *Domestic physician*, ha rebut un ampli reconeixement la seva extensa matèria mèdica pura, escrita en deu volums: *The guiding symptoms of our materia medica*.

Hipòcrates (460 aC – ?)

Metge grec nascut a l'illa de Cos. Aprenqué medicina del seu pare, Heràclides, que el va introduir en el pensament de Demòcrit. Fou el primer que va veure la necessitat que la medicina abandonés la seva relació amb les pràctiques religioses i es convertís en una ciència experimental. Va fixar com a principis bàsics de la seva doctrina el caràcter natural de totes les malalties –inclosa l'epilèpsia–, la teoria dels quatre humors, la importància del pronòstic, una etiologia basada en el medi ambient i en el règim alimentari i el criteri que declarava, com a finalitat última de la medicina, la curació del malalt. En el jurament hipocràtic s'expressen els principis ètics que regeixen la pràctica mèdica, els quals han mantingut la seva vigència fins als nostres dies. Es considera un dels precursors del principi de la similitud, que molts anys després seria reprès per Hahnemann i desenvolupat en tota la seva amplitud.

Kent, James Tyler (1849-1916)

Nascut a Woodhull, estat de Nova York. Després de llicenciar-se en medicina va seguir estudis de postgrau a l'Institut de Medicina Eclèctica de Cincinnati, on s'impartien, a més de les matèries comunes a altres facultats de medicina, nocions de quiropraxi i medicina natural. Es va establir com a metge eclèctic a la ciutat de Saint Louis. La seva conversió a l'homeopatia es va produir l'any 1874, a partir d'una sorprenent recuperació de la seva dona d'una malaltia greu gràcies al tractament d'un metge homeòpata, després que altres metges haguessin fracassat. Es va distingir per utilitzar dinamitzacions altes en el tractament de malalties cròniques, per donar preponderància als símptomes mentals, en una època en què predominaven les prescripcions basades en la patologia aparent, i per mantenir-se fidel al principi del remei únic. Va impartir classes de matèria mèdica a la Facultat de Medicina de Saint Louis del 1881 al 1888. Posteriorment, del 1890 al 1899, va ser professor de matèria mèdica i degà de l'Escola de Postgrau d'Homeopatia de Filadèlfia. Va ocupar la càtedra de professor de matèria mèdica de la Facultat de Medicina Hering de Chicago del 1903 al 1910. Pedagóg brillant, els seus ensenyaments van contribuir decisivament a modelar la ment d'homeòpates destacats del començament del segle xx, com ara Douglas Borland (1885-1960), John Weir (1879-1971) i, de forma indirecta, Margaret Tyler (1857-1943) i Pierre Schmidt (1894-1987). Va morir d'una nefritis crònica –malaltia de Bright–, a l'edat de seixanta-set anys.

Les seves obres més destacades són:

– *Repertory of homeopathic materia medica*, que ha estat potser el repertori més popular durant moltes dècades i ha servit de model i d'inspiració en la publicació de repertoris més actuals.

Biografies d'autors citats

– *Lectures on homeopathic materia medica*, en què l'autor excel·leix en l'art de descriure els efectes del medicament i les seves indicacions clíniques, convertits en imatges vives de gran força que permeten identificar el prototip de pacient adequat a la substància descrita.

– *New remedies, clinical cases, lesser writings; aphorisms and precepts*.

Koehler, Gerard [Köhler, Gerhard] (1916)

Nascut a Dresden, ha exercit l'homeopatia durant vint anys a la ciutat de Friburg i ha impartit cursos de manera regular a la seva universitat.

Entre altres publicacions, destaca *Handbook of homeopathy*, publicat originalment en alemany l'any 1983 amb el títol *Lerhbuch der Homöopathie*, que constitueix una exposició dels principis i la pràctica de l'homeopatia d'una manera sistematitzada, especialment indicada per als estudiants de postgrau d'aquesta disciplina. En aquesta obra descriu diverses diàtesis, que compara amb el concepte de miasma.

Korsakov, Iseman von (1788-1853)

Noble terratinent d'origen rus, considerat el primer al seu país que va practicar l'homeopatia, al voltant de l'any 1829. Malgrat no haver-se llicenciat en medicina, va esdevenir un gran propagador de la nova disciplina i va crear un mètode d'elaboració de medicaments homeopàtics que porta el seu nom, en què s'aconsegueix un gran estalvi de material (aigua purificada, alcohol i flascons) i de temps en comparació amb el mètode de Hahnemann. Així mateix, va obrir la porta a la preparació de dinamitzacions elevades, no assolides mai abans. Va mantenir correspondència amb Hahnemann, el qual sembla que va aprovar el seu mètode d'elaboració de medicaments.

Lux, Johan Joseph Wilhelm (1776-1849)

Nascut a Opole, població de la regió de Silèsia, actualment integrada a Polònia, era fill d'un veterinari. Va estudiar veterinària a Berlín l'any 1800 i medicina a la Universitat de Leipzig, on es va llicenciar l'any 1805. És considerat el precursor de l'homeopatia veterinària, i també de la isopatia, doctrina que es basa en el principi *aequalia aequalibus curantur*. L'any 1833 va publicar l'obra *Isopathik der Contagionen* ('Isopatia de les malalties contagioses'), on exposa la teoria que qualsevol malaltia contagiosa porta en si mateixa la llavor de la seva curació.

Mesmer, F. Anton (1734-1815)

Metge austríac. Va desenvolupar el *mesmerisme*, terapèutica que reuneix diferents procediments, un dels quals és molt semblant a l'hipnotisme. Mesmer pretenia tractar les malalties per mitjà del magnetisme animal, transferint energia vital d'una persona a una altra. Pensava també que l'energia vital es podia acumular en certs materials com ara l'aigua, el ferro o la seda, des d'on podia transferir-la a pacients amb una força vital afeblida. Va exercir a la ciutat de París, on va obtenir grans èxits i repercussió social, però a la vegada va ser acusat sovint de dur a terme activitats fraudulentoses.

Nash E. B. (1838-1917)

Homeòpata nord-americà, nascut a Hillsdale. Es va graduar a l'Escola d'Homeopatia de Cleveland l'any 1874. Va impartir classes a la Facultat de Medicina Homeopàtica de Nova York i l'any 1903 va ser nomenat president de l'Associació Hahnemanniana Internacional. Es va convertir en un gran clínic i en un adepte de Boenninghausen i del seu repertori.

Una de les seves obres més reconegudes és *Leaders in homeopathic therapeutics*, que va aparèixer per primera vegada el 1898 i de la qual, a causa del gran èxit que va tenir, es van fer tres edicions més en el transcurs de quinze anys. Es tracta d'un llibre clàssic, que té l'indiscutible mèrit de sintetitzar els trets essencials de cada remei, il·lustrats amb la descripció de nombrosos casos clínics plens d'interès i vivesa per a facilitar-ne l'aprenentatge. Passats ja més de cent anys, continua sent un manual de referència consultat sovint.

Nebel, Antoine (1870-1954)

Metge homeòpata suís nascut a Lausana. És conegut sobretot per l'experimentació patogenètica amb diverses tuberculines, que li va permetre tractar la tuberculosi, per haver desenvolupat la terapèutica del drenatge i per haver proposat la classificació de les constitucions a partir de la morfologia òssia.

Paracels (1493-1541)

Metge i alquimista suís, el nom real del qual era Theophrastus Bombastus von Hohenheim. És considerat el pare de l'experimentació moderna de la química i la medicina, disciplines que va revolucionar. Va contribuir substancialment a descobrir procediments en l'elaboració de medicaments que han estat fonamentals en el desenvolupament posterior de la farmacopea homeopàtica. Treballant com a metge d'explotacions mineres, activitat que va dur a terme al Tirol (Àustria), va adquirir un ampli coneixement de les malalties professionals dels miners, així com de les propietats dels minerals. Es va anticipar al concepte de *miasma ocupacional* en fer extenses descripcions dels seus efectes en els treballadors; va estudiar particularment el zenc, el cobalt, el bismut, l'alumini i els vidriols. Compartia les idees dels corrents holístics, en reconèixer que l'organisme és un tot on interaccionen i es comuniquen les diferents parts, i en extrapolar aquest concepte a l'univers: considerava que l'ésser humà (microcosmos), amb les seves diverses funcions, constitucions, òrgans, etc., es trobava representat a l'univers (macrocosmos), amb els seus diferents astres i planetes. Se li atribueix el descobriment de l'hidrogen, ocorregut durant els seus experiments alquímics.

Pasteur, Louis (1822-1895)

Nascut a Dole, a la regió del Jura francès. Una de les seves aportacions més importants a la història de la medicina va ser el descobriment de la implicació dels microbis en les malalties infeccioses, que es coneix com a teoria microbiana. Les seves investigacions van suposar la primera pedra per a bastir la ciència de la microbiologia. També se'n poden remarcar quatre contribucions més. De primer, va implantar canvis en les rutines hospitalàries amb la idea de minimitzar la difusió dels microbis. Segonament, va descobrir que formes atenuades dels microbis es podien destinar a immunització de formes de microbis més

Biografies d'autors citats

virulents. En tercer lloc, va trobar que la ràbia era transmesa per agents tan petits que no es podien visualitzar en el microscopi, és a dir, va distingir un nou món de patògens, els virus. Va desenvolupar tècniques per a vacunar els gossos contra la ràbia i tractar els humans mossegats per gossos rabiosos. I en quart lloc, va idear la pasteurització, procediment pel qual s'aniquilen gèrmens nocius del menjar, preservant-ne al màxim les qualitats.

Rademacher, Johan Gottefried (1772-1850)

Tot i ser gairebé contemporani de Hahnemann –era disset anys més jove–, està considerat un dels més notables representants de la tradició empírica prehahnemanniana, seguidor de Paracels i, en menor grau, de Sydenham (1624-1689). Va exercir la medicina al llarg de tota la vida a Goch, població prussiana a dos quilòmetres de la frontera holandesa. Va exposar les seves teories en *Rademacher's universal and organ remedies*, un dels seus llibres més coneguts. Se'l considera un redescobridor de l'organoteràpia de Paracels. Malgrat que no acceptava els pressupòsits homeopàtics, va ser un autor molt apreciat per J. C. Burnett, el qual, en adaptar a la seva pràctica alguna de les seves idees, va ser qualificat despectivament d'organotropista.

Reckeweg, Hans Heinrich (1905-1985)

Metge alemany nascut a Herford, Westfàlia. Creador de l'homotoxicologia, el 1936 va fundar els laboratoris Heel a la ciutat de Baden-Baden, dedicats fonamentalment a l'elaboració de medicaments homeopàtics antihomotòxics. L'any 1961 va fundar la Societat d'Homotoxicologia i Teràpia Antihomotòxica i, el 1972, els laboratoris Cosmochemia, on s'elabora una línia de medicaments homeopàtics complexos.

Roberts, Herbert Alfred (1868-1950)

Homeòpata nord-americà. Es va graduar al Col·legi Mèdic Homeopàtic de Nova York l'any 1896 i va treballar com a metge militar durant la Primera Guerra Mundial. Va ser un seguidor de la tècnica repertorial de Boenninghausen. Va presidir l'Associació Hahnemanniana Internacional l'any 1923 i va editar la revista *Homeopathic Recorder* del 1927 al 1934. Dues de les seves obres més reconegudes són *The principles and art of cure by homeopathy* i *Sensations as if...*

Sánchez Ortega, Proceso (1919)

Homeòpata mexicà, nascut a Tulancingo. Fundador de l'escola Homeopatia de México A.C. i un dels grans homeòpates de l'Amèrica Llatina, aporta un pensament propi amb relació a la teoria miasmàtica.

Un dels seus llibres més coneguts és *Apuntes sobre los miasmas, o enfermedades crónicas de Hahnemann*.

Sankaran, Rajan (1960)

Nascut a Bombai, és fill de P. Sankaran, prestigiós homeòpata de qui va rebre els primers ensenyaments. Es va formar al Col·legi Mèdic Homeopàtic de Bombai, on actualment és el professor assistent de repertori, i el metge honorari de l'hospital adjunt. És el responsable de l'edició asiàtica de la revista *Homeopathic*

Links. Ha conduït els seus esforços a sistematitzar l'estudi de la matèria mèdica i de la presa del cas a partir de diferents punts de vista, com ara la comprensió de l'estat il·lusori fonamental de cada remei com a font de malaltia, la classificació d'aquests estats il·lusoris en diversos miasmes, i la relació amb els diferents regnes dels quals procedeixen els remeis: animal, vegetal i mineral. Sankaran distingeix nou tipus de miasmes: agut, tifoide, de la malària, tinyós, sicòtic, tuberculós, cancerós, leprós i sifilitic, amb una visió diferent de l'original de Hahnemann. El seu concepte de malaltia com un estat il·lusori ha fet canviar les prioritats en el procés de la presa del cas i dirigir l'anamnesi per a la comprensió d'aquest estat. Les seves obres més destacades són: *The spirit of homeopathy*, *The substance of homeopathy*, *The soul of remedies*, *The system of homeopathy* i *An insight into plants*.

Schuessler, Wilhelm Heinrich [Schüssler, Wilhelm Heinrich] (1821-1898)

Nascut a la ciutat alemanya de Zwischenalm, pertanyent al ducat d'Oldenburg. Aviat va demostrar una gran capacitat per als idiomes, que li va permetre d'arribar a dominar el llatí, el grec, el francès, l'anglès, l'italià i l'espanyol. Va estudiar medicina a les universitats de Berlín, París, Giessen i Praga. Després de seguir estudis d'homeopatia, el 1857 va aconseguir el permís per exercir-la i es va instal·lar a Oldenburg. Es va inspirar en els treballs del fisiòleg holandès Jacob Moleschott (1822-1893) i del patòleg alemany Rudolf Virchow (1821-1902), que propugnaven la hipòtesi de la patologia cel·lular, en què s'explicava la malaltia com la conseqüència d'una alteració de les cèl·lules. Moleschott afirmava que l'estructura i la vitalitat dels òrgans depenien de les quantitats adequades dels constituents inorgànics. L'any 1872 va començar a introduir en la seva pràctica clínica les sals inorgàniques, fins a un total de dotze, que prescrivia en una dinàmica baixa (6 CH). És considerat el fundador de la terapèutica bioquímica. Finalment es va acabar deslligant de l'homeopatia. Les indicacions terapèutiques donades per Schuessler es basen fonamentalment en criteris patològics i des d'aquest punt de vista les seves sals es consideren un tipus d'homeoteràpia. De tota manera set de les sals han estat sotmeses a experimentació patogenètica i es poden prescriure segons el principi de la similitud i la sèrie completa de les dotze sals ha estat incorporada a la matèria mèdica homeopàtica. La seva obra més destacada és *An abridged therapy manual for the biochemical treatment of diseases*.

Steiner, Rudolf (1861-1925)

Filòsof i pedagog d'origen austríac, nascut a la població croata de Kraljevec, zona propera a la frontera d'Hongria. Fill d'un ferroviari, als divuit anys va iniciar a la Universitat Politècnica de Viena estudis sobre matemàtiques, ciència i filosofia, i s'interessà també per moltes altres assignatures. Va sentir una gran fascinació per Goethe, i això el va portar a editar-ne les obres en diferents etapes, de primer a Viena i posteriorment a Weimar del 1890 al 1897, on va dur a terme l'edició completa dels escrits científics de l'autor alemany. Va assolir el grau de doctor en filosofia a la Universitat de Rostock, amb una dissertació posteriorment editada i revisada sota el nom de *Wahrheit und Wissenschaft* ('Coneixement i veritat'), on exposa la idea que el coneixement, la visió i l'experiència espiritual es poden assolir amb el mateix mètode científic que ha fet possible l'extens coneixement del món físic adquirit a través dels sentits. L'any 1894 va publicar *Die Philosophie der Freiheit* ('La filosofia de la llibertat'). En la

Biografies d'autors citats

mateixa etapa de Weimar va publicar dues obres més, *Friedrich Nietzsche, ein Kämpfer gegen seine Zeit* ('Friedrich Nietzsche, lluitador per la llibertat'; 1895), inspirada en la visita feta al filòsof ja amb una edat força avançada, i *Goethes Weltanschauung* ('La concepció de Goethe sobre el món'; 1897). Es va traslladar a Berlín per col·laborar en una revista literària. Va formar part del grup fundador de la branca alemanya de la Societat Teosòfica, entitat de la qual es va desvincular alguns anys després, el 1909, decebut per la manca de rigor i els aires de sensacionalisme que progressivament van anar impregnant les seves activitats. Tenia el convenciment que les capacitats per a la percepció espiritual conscient es troben latents en cada ésser humà i que es poden despertar per mitjà d'exercicis de concentració i meditació. A partir del 1910, aproximadament, fins al final de la seva vida es va dedicar a bastir un corpus complet d'una ciència de l'esperit que anomenà *antroposofia*, basada fonamentalment en l'observació, en què pretenia harmonitzar i facilitar l'existència humana. Es va dedicar a fer un gran nombre de conferències —es diu que més de 6.000— sobre un ampli espectre de temes, com ara educació, agricultura, sociologia, ciència o art. Va ser el fundador del sistema educatiu Waldorf, de la jardineria i agricultura biològica, de la medicina antroposòfica i de l'eurítmia. Va morir a la ciutat suïssa de Dornach, a l'edat de seixanta-cinc anys.

Tétau, Max (1927)

Nascut a la ciutat francesa d'Angers, exerceix la seva activitat com a metge homeòpata a París. Entre altres funcions, és director mèdic dels Laboratoris Dolisos-Pierre Fabre i redactor en cap dels *Cahiers de Biothérapie*, revista que fa més de trenta anys que es publica. També és president de la Societat Mèdica de Bioteràpia i de la Federació Nacional de les Societats Franceses d'Homeopatia. L'any 1983, conjuntament amb el Dr. Patrick Gessant, va fundar el Sindicat de la Medicina Homeopàtica. És un reconegut expert en els camps de la fitoteràpia i la litoteràpia i ha esdevingut un gran difusor d'aquesta darrera terapèutica des de l'any 1965. És autor de nombroses publicacions que fan referència, entre d'altres, a la fitoteràpia, l'organoteràpia i la gemmoteràpia. En el camp de l'homeopatia destaquen les obres següents: *Homéopathie et pathologie respiratoire* (1983), *Homéopathie et pathologie digestive* (1984), *Homéopathie et neuropsychiatrie* (1986), *Traité de dermatologie homéopathique* (1989), *Homéopathie et troubles caractériels de l'enfant* (2a ed. 1998) i *Pour une médecine humaniste, l'homéopathie* (2000).

Vannier, Léon (1880-1963)

Nascut a Angers, ciutat francesa pertanyent a la vall del Loira, l'any 1905 es va instal·lar com a metge homeòpata a París. Divulgador de les idees de Nebel, va publicar treballs sobre les constitucions. Va ser un dels primers a interessar-se pels estats precancerosos, els quals va anomenar *Cancériniques*, i va aportar-ne el tractament i la manera de prevenir-los. És autor de diverses obres, entre les quals destaquen: *Diagnostic des maladies par les yeux, Iriscopie et irigraphie, Typologie et ses applications thérapeutiques, Tuberculisme* i *Précis de matière médicale homeopathique*.

Vithoulkas, Georges (1932)

Nascut a Atenes, va exercir la professió d'enginyer abans d'esdevenir homeòpata. La seva formació en homeopatia la va dur a terme a Sud-àfrica i a l'Índia, i es va

diplomar l'any 1966. Ha estat un dels principals impulsors del ressorgiment de l'homeopatia als Estats Units a partir de la dècada dels setanta. Des de l'any 1994 dirigeix l'Acadèmia d'Homeopatia Clàssica a l'illa grega d'Alonissos, on s'imparteixen cursos de postgrau a homeòpates vinguts d'arreu del món. Va rebre el Premi Nobel Alternatiu l'any 1996 per la seva dedicació en pro de l'homeopatia clàssica. Algunes de les seves obres més conegudes són *Homeopathy: Medicine of the new man* (1979) i *The science of homeopathy* (1980). Les descripcions dels quadres dels remeis en les seves matèries mèdiques segueixen la tradició de Kent i Nash i presenten, amb breus pinzellades, imatges molt nítides i difícils d'oblidar.

Weihe, August (1840-1896)

Metge homeòpata alemany que l'any 1886 va descriure per primera vegada el que es coneixeria com els punts dolorosos de Weihe. Va néixer en el si d'una família de metges homeòpates. El seu avi, August Weihe (1779-1834), deixeble directe del mateix Hahnemann, l'any 1827 va tractar i guarir C. von Boeninghausen d'una tuberculosi pulmonar per mitjà d'un tractament homeopàtic. August Weihe no solament va mantenir la tradició familiar, sinó que en va voler ampliar els límits, tractant de combinar els coneixements hahnemannians amb els de Rademacher. Aquest acostumava a establir el seu diagnòstic a partir de símptomes objectius –signes–, i no tant a partir dels símptomes subjectius. Quan els símptomes objectius eren característics, considerava que havien de representar un paper important en l'elecció d'un medicament. Per a Rademacher, les zones doloroses a la pressió tenien el valor de símptomes objectius valorables. Weihe pensava que totes les malalties orgàniques i de sistemes es projectaven ja des de la fase de latència cap als punts hiperalgèsics a la pressió de la superfície corporal, de manera més evident com més avançava la malaltia. Més d'un segle després de comprovacions crítiques d'aquests punts, s'han consolidat les seves bases de manera que han pogut ser apresos i reproduïts.